

Sygn. akt I PZ 22/11

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. K. reprezentowanego przez opiekuna prawnego M. K. przeciwko Szkole Podstawowej nr 4 w Ł.

o wznowienie postępowania w sprawie sygn. III APa 2/08 o zadośćuczynienie i rentę wyrównawczą,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 listopada 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 marca 2011 r.

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 31 marca 2011 r. odrzucił skargę M. K. reprezentowanego przez opiekuna prawnego M. K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie ... 2/08.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego

wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego albo późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W skardze o wznowienie postępowania powołano się „na nowe okoliczności faktyczne polegające na stwierdzeniu przez biegłą sądową” w sprawie ... 442/06 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Ł., że pomiędzy czynnościami powoda, a wirusowym zapaleniem mózgu istniał związek przyczynowy. Według skarżącego, „dopiero stwierdzenia Sądu Rejonowego interpretujące opinię biegłej, zawarte w wyroku w sprawie ... 442/06, dały jednoznaczną podstawę do podważenia wydanych opinii w zaskarżanej sprawie”. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarżący tak formułując podstawę wznowienia, wskazał nie na okoliczności faktyczne, lecz na środek dowodowy w postaci opinii biegłej złożonej do akt sprawy ... 442/06 w dniu 19 grudnia 2008 r., czyli powstały już po wydaniu prawomocnego wyroku w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania. Podstawą wznowienia postępowania mogą być zaś wyłącznie takie środki dowodowe, które istniały przed zakończeniem tego postępowania, a przy tym odnośnie do odmiennych opinii biegłych lub orzeczeń lekarskich wydanych w innej sprawie po prawomocnym zakończeniu postępowania objętego skargą o wznowienie w orzecznictwie prezentowane jest jednolite stanowisko, zgodnie z którym tego rodzaju dowód nie stanowi podstawy wznowienia. Skarga powoda nie opiera się zatem na ustawowej podstawie wznowienia, wobec czego podlega odrzuceniu (art. 410 § 1 k.p.c.).

Skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że okoliczności faktyczne lub środki dowodowe stanowiące przesłankę wznowienia postępowania muszą istnieć w trakcie toczącego się postępowania zakończonego wyrokiem, chociaż nie wynika to z treści przepisu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie może być uwzględnione.

Według art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wznowienie postępowania z przyczyn restytucyjnych zmierza do umożliwienia ponownego postępowania ze względu na to, że prawomocny wyrok jest niesłuszny z punktu widzenia materiału faktycznego i dowodowego, który istniał już w poprzednim postępowaniu w chwili zamknięcia rozprawy. Konstrukcja ta wiąże się z zasadą wyrażoną w art. 316 § 1 k.p.c., że sąd, wydając wyrok, bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Dla oceny prawidłowości orzeczenia z punktu widzenia procesowego decydujące znaczenie ma zatem stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Okoliczności i stwierdzające je środki dowodowe powstałe zaś po tym momencie, jako należące do przyszłości, oceniając rzecz w stosunku do daty orzekania, nie stanowią podstawy do oceny w tym względzie. Wznowienie postępowania z przyczyn restytucyjnych dotyczy sytuacji polegającej na tym, że strona nie mogła skorzystać z okoliczności faktycznych lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu. Gdyby zaś mogła z nich skorzystać, to mogłyby one wchodzić w skład stanu faktycznego stanowiącego podstawę wyrokowania. Instytucja wznowienia postępowania ma właśnie na celu, jeśli chodzi o rozważaną podstawę wznowienia, zapewnienie - z zastrzeżeniem spełnienia się innych przesłanek dopuszczalności - możliwości ponownego rozstrzygnięcia sprawy z uwzględnieniem okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które, obiektywnie rzecz biorąc, już istniały w chwili wyrokowania (zamknięcia rozprawy), ale z których zainteresowana strona nie mogła skorzystać.

Przepis art. 403 § 2 k.p.c. posługuje się terminem „wykrycie” okoliczności faktycznych lub środków dowodowych. Termin „wykrycie” zgodnie ze swoim sensem może odnosić się jedynie do tego, co już istnieje (istniało). Redakcja tego przepisu wyraźnie wskazuje na to, do jakiego momentu w czasie - z punktu widzenia momentu wyrokowania - to wykrycie się odnosi. Muszą to być okoliczności istniejące w poprzednim postępowaniu. Ponadto skoro przepis wiąże skutki procesowe z tym, czy strona mogła skorzystać, czy też nie mogła skorzystać z takich okoliczności w poprzednim postępowaniu, to rozstrzygnięcie o tej

możliwości musi zakładać istnienie tych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu. W konsekwencji w judykaturze jednolicie przyjmuje się, że środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. (por. np. mającą moc zasady prawnej uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNC 1969 nr 12, poz. 208; postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2005 r., II CZ 78/05, LEX nr 453799, czy postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 2011 r., II UZ 11/11, LEX nr 901617). W związku z tym retrospektywna ocena okoliczności, na których oparto orzeczenie, dokonana przez innego biegłego po uprawomocnieniu się wyroku, odmienna od opinii złożonych w toku rozpoznawania sprawy, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania, bo nie jest późniejszym wykryciem takiego środka dowodowego, o jakim stanowi art. 403 § 2 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 14 maja 1971 r., II CO 3/71, LEX nr 6925; 22 kwietnia 1975 r., III PZ 4/75, OSNC 1976 nr 2, poz. 38; czy 12 listopada 1998 r., II UKN 306/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 803).

Sąd Apelacyjny prawidłowo więc przyjął, że skarżący, powołując się na opinię biegłego sądowego złożoną do akt sprawy ... 442/06 po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie objętej skargą o wznowienie, nie oparł skargi na ustawowej podstawie wznowienia, co po myśli art. 410 § 1 k.p.c. prowadziło do jej odrzucenia.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).